

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen

Vissa kapitalbeskattningsfrågor inför budgetpropositionen för 2016

Mars 2015

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1 Lagtext	4
1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel	4
1.2 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	5
2 Höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring	9
2.1 Bakgrund	9
2.2 Överväganden och förslag	10
2.3 Konsekvensanalys	11
3 Anpassning av investeraravdraget till kommissionens riktlinjer om statligt stöd för att främja riskfinansieringsinvesteringar	12
3.1 Bakgrund	12
3.2 Överväganden och förslag	14
3.3 Konsekvensanalys	14
4 Författningskommentar	16
4.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel	16
4.2 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	16

Sammanfattning

Inför budgetpropositionen för 2016 är det angeläget att skatteförslag kan förberedas genom remittering och granskning av Lagrådet.

I promemorian föreslås att beskattningen av sparande på investeringssparkonto respektive i kapitalförsäkring höjs. Vid beräkningen av schablonintäkten för investeringssparkonto respektive skatteunderlaget för kapitalförsäkring ska kapitalunderlaget multipliceras med statslåneräntan ökad med 0,75 procentenheter. Schablonintäkten respektive skatteunderlaget ska dock beräknas till lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget. Om förslaget kommer att presenteras i budgetpropositionen för 2016, och med vilken utformning, blir beroende av de överläggningar som förs i det slutliga arbetet med budgetpropositionen.

I promemorian behandlas även en ändring av reglerna om investeraravdrag. Ändringen är en anpassning till Europeiska kommissionens (kommissionen) nya riktlinjer om statligt stöd för att främja riskfinansieringsinvesteringar och innebär att investeraravdrag inte får göras om den skattskyldige eller någon närstående till honom under något av de två beskattningsåren närmast före det år förvärvet av andelar sker (förvärvsåret) eller under förvärvsåret fram till tidpunkten för förvärvet direkt eller indirekt innehar eller har innehaft andelar i det företag i vilket andelar har förvärvats eller i ett annat företag inom samma koncern.

Förslagen föranleder ändringar i inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, och lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel, förkortad AvpL. I IL föreslås dessutom en lagteknisk ändring i fråga om skattskyldigheten för schablonintäkt enligt 30 kap. 6 a § IL.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2016.

1 Lagtext

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

Härigenom föreskrivs att 3 d § lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 d §¹

Skatteunderlaget är kapitalunderlaget enligt 3 a §, multiplicerat med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret, om inte annat anges i andra eller tredje stycket. För skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 1 och 2 ingår inte den del av kapitalunderlaget som ska tas med vid beräkning av skatteunderlag enligt andra eller tredje stycket.

Skatteunderlag som avser kapitalförsäkring är kapitalunderlaget enligt 3 a §, som är hänförligt till kapitalförsäkring, samt enligt 3 b och 3 c §§, multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november kalenderåret närmast före beskattningsåret.

Skatteunderlag som avser kapitalförsäkring är kapitalunderlaget enligt 3 a §, som är hänförligt till kapitalförsäkring, samt enligt 3 b och 3 c §§, multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november kalenderåret närmast före beskattningsåret *ökad med 0,75 procentenheter. Skatteunderlaget är dock lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget.*

Andra stycket gäller även för skatteunderlag som avser sådant avtal om tjänstepension som är jämförbart med kapitalförsäkring.

Skatteunderlaget avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.
 2. Bestämmelsen i 3 d § i den nya lydelsen tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

¹ Senaste lydelse 2011:1278.

1.2 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹
dels att 3 kap. 18 §, 6 kap. 11 §, 42 kap. 36 § och 65 kap. 4 § ska ha
följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 43 kap. 17 a §, av följande
lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

18 §²

Den som är begränsat skattskyldig är skattskyldig i

1. inkomstslaget tjänst för inkomster som anges i 5 § lagen (1991:586)
om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta med undantag för
inkomster som anges i 6 § 1, 4 och 5 den lagen, om en begäran har gjorts
enligt 4 § den lagen,

2. inkomstslaget tjänst eller näringsverksamhet för inkomster som
anges i 7 § första stycket lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för
utomlands bosatta artister m.fl., om Skatteverket har meddelat beslut
enligt 5 a § tredje stycket den lagen,

3. inkomstslaget näringsverksamhet för inkomst från ett fast driftställe
eller en fastighet i Sverige,

4. inkomstslaget näringsverksamhet för återförda avdrag på grund av
att en näringsbostadsrätt som innefattar nyttjanderätt till ett hus eller en
del av ett hus i Sverige avyttras eller blir privatbostadsrätt,

5. inkomstslaget näringsverksamhet för återförda avdrag för egen-
avgifter,

6. inkomstslaget näringsverksamhet för återförda avdrag för periodi-
seringsfond och expansionsfond,

7. *inkomstslaget näringsverk-
samhet för schablonintäkt enligt
30 kap. 6 a §,*

8. inkomstslaget näringsverk-
samhet för uttag eller utbetalning
från ett skogskonto eller skogs-
skadekonto som avses i 21 kap.,

9. inkomstslaget kapital för ett
positivt räntefördelningsbelopp
som avser ett fast driftställe, en
näringsfastighet i Sverige eller
artistisk eller idrottslig verksamhet
i Sverige,

10. inkomstslaget kapital för
löpande inkomster av en privat-

7. inkomstslaget näringsverk-
samhet för uttag eller utbetalning
från ett skogskonto eller skogs-
skadekonto som avses i 21 kap.,

8. inkomstslaget kapital för ett
positivt räntefördelningsbelopp
som avser ett fast driftställe, en
näringsfastighet i Sverige eller
artistisk eller idrottslig verksamhet
i Sverige,

9. inkomstslaget kapital för
löpande inkomster av en privat-

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2013:771.

bostadsfastighet eller en privatbostadsrätt i Sverige,

11. inkomstslaget kapital för kapitalvinst på en fastighet i Sverige eller på en privat- eller näringsbostadsrätt som innefattar nyttjanderätt till ett hus eller en del av ett hus i Sverige,

12. inkomstslaget kapital för återfört uppskovsbelopp samt schablonintäkt enligt 47 kap.,

13. inkomstslaget näringsverksamhet eller kapital för utdelning på andelar i svenska ekonomiska föreningar, och

14. inkomstslaget kapital för återfört investeraravdrag enligt 43 kap.

Ersättning i form av sådan royalty eller periodvis utgående avgift för att materiella eller immateriella tillgångar utnyttjas som ska räknas till inkomstslaget näringsverksamhet ska anses som inkomst från ett fast driftställe i Sverige, om ersättningen kommer från en näringsverksamhet med ett fast driftställe här.

Skattskyldighet för inkomster som avses i första stycket 13 gäller inte för sådana begränsat skattskyldiga personer som avses i 17 § 2–4.

bostadsfastighet eller en privatbostadsrätt i Sverige,

10. inkomstslaget kapital för kapitalvinst på en fastighet i Sverige eller på en privat- eller näringsbostadsrätt som innefattar nyttjanderätt till ett hus eller en del av ett hus i Sverige,

11. inkomstslaget kapital för återfört uppskovsbelopp samt schablonintäkt enligt 47 kap.,

12. inkomstslaget näringsverksamhet eller kapital för utdelning på andelar i svenska ekonomiska föreningar, och

13. inkomstslaget kapital för återfört investeraravdrag enligt 43 kap.

Ersättning i form av sådan royalty eller periodvis utgående avgift för att materiella eller immateriella tillgångar utnyttjas som ska räknas till inkomstslaget näringsverksamhet ska anses som inkomst från ett fast driftställe i Sverige, om ersättningen kommer från en näringsverksamhet med ett fast driftställe här.

Skattskyldighet för inkomster som avses i första stycket 12 gäller inte för sådana begränsat skattskyldiga personer som avses i 17 § 2–4.

6 kap.

11 §³

Den som är begränsat skattskyldig är skattskyldig för

1. inkomst från ett fast driftställe eller en fastighet i Sverige,

2. inkomst på grund av att en näringsbostadsrätt som innefattar nyttjanderätt till ett hus eller en del av ett hus i Sverige avyttras,

3. inkomst i form av utdelning på andelar i svenska ekonomiska föreningar,

4. inkomster som anges i 7 § första stycket lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl., om Skatteverket har meddelat beslut enligt 5 a § tredje stycket den lagen,

5. återförda avdrag för periodiseringsfond, och

6. återfört uppskovsbelopp samt schablonintäkt enligt 47 kap.

Ersättning i form av royalty eller periodvis utgående avgift för att materiella eller immateriella tillgångar utnyttjas ska anses som inkomst från

5. återförda avdrag för periodiseringsfond,

6. schablonintäkt enligt 30 kap. 6 a §, och

7. återfört uppskovsbelopp samt schablonintäkt enligt 47 kap.

³ Senaste lydelse 2009:1409.

ett fast driftställe i Sverige, om ersättningen kommer från en näringsverksamhet med ett fast driftställe här.

En kapitalförlust ska dras av, om den som är begränsat skattskyldig skulle ha varit skattskyldig för en motsvarande kapitalvinst.

42 kap.

36 §⁴

Den som under kalenderåret har innehaft ett investeringssparkonto för vilket ett kapitalunderlag ska beräknas enligt 37–41 §§ ska ta upp en schablonintäkt. Intäkten ska beräknas till kapitalunderlaget enligt 37–41 §§ multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november närmast före det aktuella kalenderåret.

Den som under kalenderåret har innehaft ett investeringssparkonto för vilket ett kapitalunderlag ska beräknas enligt 37–41 §§ ska ta upp en schablonintäkt. Intäkten ska beräknas till kapitalunderlaget enligt 37–41 §§ multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november närmast före det aktuella kalenderåret *ökad med 0,75 procentenheter. Schablonintäkten ska dock beräknas till lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget.*

43 kap.

17 a §

Investeraravdrag får inte göras om den skattskyldige eller någon närstående till honom under något av de två beskattningsåren närmast före det år förvärvet sker (förvärvsåret) eller under förvärvsåret fram till tidpunkten för förvärvet direkt eller indirekt innehar eller har innehaft andelar i det företag i vilket andelar har förvärvats eller i ett annat företag inom samma koncern.

65 kap.

4 §⁵

För fysiska personer som är begränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret är den kommunala inkomstskatten 25 procent av den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

För fysiska personer som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2, 6 eller 7 under hela beskattningsåret är den kommunala inkomstskatten summan av de skattesatser för kommunal

För fysiska personer som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 6 under hela beskattningsåret är den kommunala inkomstskatten summan av de skattesatser för kommunal skatt

⁴ Senaste lydelse 2011:1271.

⁵ Senaste lydelse 2009:1060.

skatt och landstingskatt som genomsnittligt tillämpas för beskattningsåret, multiplicerad med den beskattningsbara förvärvsinkomsten. och landstingskatt som genomsnittligt tillämpas för beskattningsåret, multiplicerad med den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

För begränsat skattskyldiga fysiska personer med anknytning till utländsk stats beskickning som avses i 3 kap. 17 § 2–4 tillämpas 3 §.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.
 2. Bestämmelserna i 6 kap. 11 § och 42 kap. 36 § i den nya lydelsen tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.
 3. Bestämmelsen i 43 kap. 17 a § tillämpas första gången på förvärv av andelar som sker efter den 31 december 2015.

2 Höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring

2.1 Bakgrund

Den 1 januari 2012 infördes ett schablonbeskattat sparande för vissa direktägda finansiella instrument, benämnt investeringssparkonto. Utgångspunkten är att bara investeringstillgångar och kontanta medel får förvaras på ett investeringssparkonto. Med investeringstillgångar avses finansiella instrument som är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, finansiella instrument som handlas på en handelsplattform samt andelar i en värdepappersfond eller en specialfond. Finansiella instrument som inte är investeringstillgångar är kontofrämmande tillgångar. Det gäller t.ex. finansiella instrument som har getts ut av företag som innehavaren har ett stort inflytande över och kvalificerade andelar. Kontofrämmande tillgångar får bara förvaras på ett investeringssparkonto i vissa situationer och då bara under en begränsad tid.

Avkastningen av sparande på investeringssparkonto är föremål för schablonbeskattning. Det innebär att kontoinnehavaren inte ska redovisa kapitalvinster och annan avkastning på finansiella instrument och kontanta medel som förvaras på ett investeringssparkonto. På motsvarande sätt får kapitalförluster och utgifter på sådana tillgångar inte dras av. I stället ska kontoinnehavaren i inkomstslaget kapital ta upp en schablonmässigt beräknad intäkt. Denna intäkt baseras i huvudsak på marknadsvärdet på de tillgångar som förvaras på investeringssparkontot under det aktuella beskattningsåret och kontoinnehavarens egna inbetalningar till kontot (kapitalunderlag). Schablonintäkten beräknas genom att kapitalunderlaget multipliceras med statslåneräntan vid utgången av november närmast före det aktuella kalenderåret, se 42 kap. 36 § IL. Den beräknade schablonintäkten tas upp som en inkomst i inkomstslaget kapital och beskattas med 30 procent (inkomstskatt).

Från och med den 1 januari 2012 beräknas schablonavkastningen för sparande i kapitalförsäkring och avtal om tjänstepension som är jämförbart med kapitalförsäkring på motsvarande sätt. Skatteunderlaget beräknas sålunda genom att ett kapitalunderlag multipliceras med statslåneräntan vid utgången av november kalenderåret närmast före beskattningsåret, se 3 d § andra och tredje stycket AvpL. Avkastningen beskattas med 30 procent (avkastningsskatt).

Beskattningen av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring vilar på förutsättningen att det ska råda skattemässig neutralitet i valet mellan sparformerna.

2.2 Överväganden och förslag

Förslag: Schablonintäkten för investeringssparkonto respektive skatteunderlaget för kapitalförsäkring ska beräknas genom att kapitalunderlaget multipliceras med statslåneräntan ökad med 0,75 procentenheter. Schablonintäkten respektive skatteunderlaget ska dock beräknas till lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget.

De nya bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

Skälen för förslaget: Nivån på beskattningen av sparande på investeringssparkonto bestäms av produkten av skattesatsen och den schablonmässigt beräknade avkastningen. Beskattningen bygger i dag på en schablonavkastning som motsvarar statslåneräntan. Statslåneräntan, dvs. den genomsnittliga räntan för alla utestående statspapper med minst fem års återstående löptid, avspeglar avkastningen på en (i det närmaste) riskfri investering. Riskfyllda tillgångar som förvaras på investeringssparkonto, t.ex. aktier, har dock en riskjusterad överavkastning jämfört med statslåneräntan. Detta innebär att sparande på investeringssparkonto är skattemässigt gynnat i förhållande till konventionell kapitalbeskattning. Vid införandet bedömdes den effektiva beskattningen av ett investeringssparkonto med tillgångar i främst aktier och fondandelar samt till viss del likvida medel uppgå till cirka 19 procent. Det motsvarar en skattesänkning med 9–10 procentenheter jämfört med konventionell kapitalbeskattning. Det finns mot denna bakgrund skäl att höja räntefaktorn så att den överstiger statslåneräntan. En lämplig nivå för schablonavkastningen bedöms vara statslåneräntan ökad med 0,75 procentenheter. En höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto ökar även den skattemässiga neutraliteten mellan olika sparformer.

Förslaget beräknas innebära en höjning av den effektiva skattesatsen av sparande på investeringssparkonto med cirka 3 procentenheter till cirka 22 procent. Det innebär att sparande på investeringssparkonto också fortsättningsvis kommer att vara skattemässigt gynnat i förhållande till konventionell kapitalbeskattning.

För att upprätthålla skattemässig neutralitet mellan sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring bör samma räntefaktor användas för beräkningen av schablonavkastningen för sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring.

Mot denna bakgrund föreslås att schablonintäkten för investeringssparkonto respektive skatteunderlaget för kapitalförsäkring ska beräknas genom att kapitalunderlaget multipliceras med statslåneräntan ökad med 0,75 procentenheter.

Statslåneräntan var 2,09 procent den 30 november 2013 och 0,9 procent den 30 november 2014. Om statslåneräntan vid utgången av november året före beskattningsåret är noll eller negativ kommer avkastningen av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring inte att beskattas. Det var inte avsikten när bestämmelserna infördes. Det bör därför införas ett golv för schablonavkastningen. Schablonintäkten respektive skatteunderlaget bör vara lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget.

Vid det föreslagna tillägget på statslåneräntan kommer det föreslagna golvet att få betydelse om statslåneräntan understiger 0,5 procent.

De föreslagna bestämmelserna om beräkning av skatteunderlaget för kapitalförsäkring gäller också avtal om tjänstepension som är jämförbart med kapitalförsäkring.

De nya bestämmelserna bör träda i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 42 kap. 36 § IL och 3 d § AvpL.

2.3 Konsekvensanalys

Offentligfinansiella effekter

Den föreslagna höjningen av räntefaktorn med 0,75 procentenheter beräknas öka skatteintäkterna med 2 miljarder kronor per år under 2016–2019 samt varaktigt (i 2016 års priser och volymer).

Det föreslagna golvet för schablonintäkten respektive skatteunderlaget beräknas inte ha någon offentligfinansiell effekt, eftersom statslåneräntan normalt överstiger den nivå där golvet får effekt. Den offentligfinansiella effekten av golvet beräknas därför till noll 2016–2019 samt varaktigt.

Effekter för företag och privatpersoner

Ett investeringssparkonto med tillgångar i främst aktier och fondandelar bedömdes då kontot infördes ge en riskjusterad överavkastning på lång sikt på 2,7 procentenheter över en statslåneränta på 4,9 procent. Den effektiva beskattningen av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring (med underliggande tillgångar som motsvarar de som förvaras på ett investeringssparkonto) beräknades utifrån detta till cirka 19 procent. Det föreslagna tillägget på statslåneräntan beräknas innebära en höjning av den effektiva skattesatsen på sparande på investeringssparkonto med cirka 3 procentenheter till cirka 22 procent. Sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring kommer därför typiskt sett att vara skattemässigt gynnat i förhållande till konventionellt beskattat sparande också fortsättningsvis.

Den förväntade avkastningen mellan olika kapitalförsäkringar varierar med riskexponeringen och försäkringsinslaget. Vid det föreslagna tillägget på statslåneräntan beräknas dock inte sparande i kapitalförsäkring bli högre beskattat än genom konventionell kapitalbeskattning. Omfördelning av sparande från investeringssparkonto eller kapitalförsäkring till andra sparformer kan därför inte förväntas. Däremot kan den höjda beskattningen leda till ett något lägre sparandet i dessa sparformer.

Vid utgången av 2014 fanns cirka 950 000 investeringssparkonton med ett totalt kapitalunderlag om cirka 260 miljarder kronor. Kapitalunderlagen är mycket ojämnt fördelade och är koncentrerade i den övre delen av inkomstfördelningen. Förslaget påverkar därför i stor utsträckning individer med relativt höga inkomster. Individer med höga inkomster sparar

dessutom i aktier och fonder i större utsträckning än individer med låga inkomster och innehar därför investeringsparkonto och kapitalförsäkring i högre utsträckning än individer med lägre inkomster. Förslaget har därmed en positiv fördelningsprofil. Kapitalunderlagen är också i genomsnitt större hos män än hos kvinnor. Det innebär att förslaget även har en positiv jämställdhetsprofil.

I och med att sparande i de aktuella sparformerna också fortsättningsvis kommer att vara skattemässigt gynnat, bedöms förslaget få begränsade effekter för de investeringsföretag och försäkringsföretag som tillhandahåller sparformerna. I den mån förslaget påverkar allokeringen av investeringar bidrar det dock till att jämna ut förutsättningarna att attrahera ägarkapital mellan noterade och onoterade företag. Förslaget påverkar inte mängden uppgifter företagen behöver upprätta, lagra eller lämna och påverkar därför inte företagens administrativa kostnader som dessa mäts enligt standardkostnadsmetoden.

Effekter för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Skatteverket behöver ändra informationsmaterial till följd av förslaget. Dessa förändringar kommer att ingå i den anpassning som årligen görs med anledning av ny eller förändrad lagstiftning. Eventuella tillkommande utgifter för Skatteverket ska hanteras inom befintliga och beräknade anslagsramar inom utgiftsområdet.

För de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms förslaget inte få några effekter.

3 Anpassning av investeraravdraget till kommissionens riktlinjer om statligt stöd för att främja riskfinansieringsinvesteringar

3.1 Bakgrund

Gällande rätt

För att stimulera tillgången till kapital för mindre företag infördes den 1 december 2013 ett investeraravdrag. Investeraravdraget är ett avdrag i inkomstlaget kapital för fysiska personer som förvärvar andelar i ett företag av mindre storlek. Förvärvaren måste vara skattskyldig i Sverige för kapitalvinst på andelarna och förvärvet ska ha skett i samband med företagets bildande eller vid en nyemission. Investeraravdrag kan också göras vid förvärv av lagerbolag. Avdrag får göras för hälften av betalningen för andelarna. Avdrag ges med högst 650 000 kronor per person och år, vilket motsvarar förvärv av andelar för 1,3 miljoner kronor. Om flera investerare investerar i ett och samma företag får det sammanlagda underlaget för investeraravdrag avseende det företaget uppgå till högst 20 miljoner kronor per år.

Det företag i vilket investeringen görs måste uppfylla ett antal villkor. Företaget ska vara ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett motsvarande utländskt bolag som har fast driftställe i Sverige, under förutsättning att det utländska bolaget hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i en stat med vilken Sverige har ingått ett skatteavtal som innehåller en artikel om informationsutbyte. Företaget ska uteslutande eller så gott som uteslutande bedriva rörelse samt ha ett löneunderlag om minst 300 000 kronor. Företaget får inte vara i ekonomiska svårigheter.

Den som vill göra investeraravdrag får inte under betalningsåret eller under de två åren närmast före betalningsåret ha tagit emot någon värdeöverföring, till exempel utdelning, från företaget som överstiger ett visst jämförelsebelopp. Företaget får under denna period inte heller ha gjort vissa interna förvärv. Investeraravdraget är också villkorat under en period efter betalningsåret. Det innebär att avdraget ska återföras till beskattning om den skattskyldige under de fem år som följer närmast efter betalningsåret avyttrar andelarna eller tar emot en värdeöverföring från företaget som överstiger jämförelsebeloppet. Investeraravdraget ska även återföras om företaget under de två åren närmast efter betalningsåret gör vissa interna förvärv.

Reglerna om investeraravdrag finns i 43 kap. IL.

Statligt stöd

Investeraravdraget är ett statligt stöd enligt bestämmelserna i EUF-fördraget som har anmälts till och godkänts av kommissionen. Bestämmelserna har utformats i enlighet med kommissionens riktlinjer för statligt stöd för att främja riskkapitalinvesteringar i små och medelstora företag (2006/C 194/02). Sverige har i samband med att investeraravdraget godkändes av kommissionen åtagit sig att vidta lämpliga åtgärder för att vid behov anpassa avdraget till eventuella nya riktlinjer.

Den 1 juli 2014 antog kommissionen nya riktlinjer för statligt stöd för att främja riskfinansieringsinvesteringar (2014/C 19/04). Enligt de nya riktlinjerna kan bara investerare som står i en oberoende ställning till det företag som investeringen avser få skattelättnader. Med oberoende privat investerare avses enligt riktlinjerna en privat investerare som inte är delägare i det företag i vilket investeringen görs. S.k. affärsänglar och finansinstitut anses, oavsett ägarförhållanden, oberoende i den mån de står för hela risken i förhållande till sin investering. Vidare betraktas samtliga privata investerare som oberoende vid skapandet av ett nytt företag.

3.2 Överväganden och förslag

Förslag: Investeraravdrag ska inte få göras om den skattskyldige eller någon närstående till honom under något av de två beskattningsåren närmast före det år förvärvet sker (förvärvsåret) eller under förvärvsåret fram till tidpunkten för förvärvet direkt eller indirekt innehar eller har innehaft andelar i det företag i vilket andelar har förvärvats eller i ett annat företag inom samma koncern.

De nya bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången på förvärv av andelar som sker efter den 31 december 2015.

Skälen för förslaget: Enligt nuvarande regler får investeraravdrag göras av fysiska personer oavsett vilken koppling de har till det företag i vilket investeringen görs. De nya riktlinjerna för statligt stöd för att främja riskfinansieringsinvesteringar innebär att det inte längre är tillåtet att ge statligt stöd i form av skattelättnader till investerare som inte står i en oberoende ställning till det företag som investeringen avser. Reglerna för investeraravdrag måste därför anpassas till de nya riktlinjerna.

För att en investerare ska betraktas som oberoende får investeraren enligt riktlinjerna inte vara delägare i det företag i vilket investeringen görs. För att en begränsning av investeraravdraget med ett sådant villkor ska bli verkningsfullt bör det utsträckas till att gälla både direkta och indirekta innehav. Av samma skäl är det inte heller tillräckligt att bara utgå från innehavet vid investeringstidpunkten utan också från en rimlig tid före denna. För gällande villkor angående förbud mot värdeöverföringar och vissa interna förvärv gäller en tidsperiod som omfattar betalningsåret (det beskattningsår då full betalning för andelarna har skett) och en tvåårsperiod dessförinnan. En motsvarande tidsgräns bör gälla också här. Mot denna bakgrund bör investeraravdrag inte få göras om den skattskyldige eller någon närstående till honom under något av de två beskattningsåren närmast före det år förvärvet sker (förvärvsåret) eller under förvärvsåret fram till tidpunkten för förvärvet direkt eller indirekt innehar eller har innehaft andelar i det företag i vilket andelar har förvärvats eller i ett annat företag inom samma koncern.

De nya bestämmelserna bör träda i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången på förvärv av andelar som sker efter den 31 december 2015.

Lagförslag

Förslaget föranleder att en ny paragraf, 43 kap.17 a §, införs i IL.

3.3 Konsekvensanalys

Offentligfinansiella effekter

Utfall för investeraravdraget finns för december 2013 och preliminärt för 2014. I mars 2015 hade drygt 5 600 kontrolluppgifter för 2014 med ett sammanlagt underlag om cirka 325 miljoner kronor kommit in till Skatteverket. Alla uppgifter för 2014 har dock ännu inte kommit in. För

2013 beviljades cirka 900 investeringsavdrag för investeringar i cirka 130 företag, med ett sammanlagt underlag om cirka 100 miljoner kronor. Två företag mottog under 2013 ett stort antal investeringar som troligtvis gjorts av externa investerare. Dessa investeringar bedöms stå för cirka 40 procent av de totala avdragen 2013.

Underlaget för avdrag 2016 bedöms uppgå till cirka 440 miljoner kronor. Baserat på de bedömningar som gjordes angående fördelningen av användningen mellan nystartade företag och nyemissioner vid avdrags införande, och under antagandet att externa investerare står för cirka 40 procent av det totala avdragsbeloppet, bedöms förslaget leda till att underlaget minskar med 110 miljoner kronor. Då avdraget ger en skattesänkning med 15 procent innebär detta en ökning av skatteintäkterna med cirka 17 miljoner kronor 2016.

Beräkningen av den varaktiga effekten av begränsningen kräver bedömningar om utvecklingen av användningen av avdraget framöver. Investeringsavdraget har endast varit i kraft en kortare tid, och det är ännu svårt att bedöma hur populärt det kommer att bli. Då utvecklingen är svårbedömd utgår beräkningen från fasta priser och volymer, i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Varaktigt bedöms förslaget därför leda till en ökning av skatteintäkterna med 17 miljoner kronor.

Effekter för företag

Eftersom avdrags effekter på investeringar och skatteintäkter ännu är mycket osäkra kan beräkningar inte göras av de realekonomiska effekterna av en begränsning av tillämpningsområdet för investeringsavdraget.

Det företag som investeringsavdraget hänför sig till ska lämna kontrolluppgift om underlaget för investeringsavdrag. Genom att lämna kontrolluppgift intygar företaget att den skattskyldiges betalning för andelarna i företaget kan ligga till grund för investeringsavdrag. Det innebär att företaget måste kontrollera att de villkor som avser företaget är uppfyllda samt i vilken utsträckning transaktioner mellan företaget och investeraren samt närstående till denne har skett under betalningssåret samt två år tidigare (se prop. 2012/13:134 s. 81 f.). Det nya villkoret som föreslås bedöms därför endast i vissa fall medföra en ökad tidsåtgång för uppgiftslämnandet, och då endast marginellt. Förslaget bedöms mot denna bakgrund inte öka företagets administrativa kostnader.

Effekter för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Skatteverket behöver ändra blanketter och informationsmaterial till följd av förslaget. Dessa förändringar kommer att ingå i den anpassning som årligen görs med anledning av ny eller förändrad lagstiftning. Eventuella tillkommande utgifter för Skatteverket ska hanteras inom befintliga och beräknade anslagsramar inom utgiftsområdet.

För de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms förslaget inte få några effekter.

4 Författningskommentar

4.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

3 d §

I paragrafens andra och tredje stycke anges hur skatteunderlaget för kapitalförsäkring och sådant avtal om tjänstepension som är jämförbart med kapitalförsäkring ska beräknas. Ändringen i *andra stycket* innebär att den räntefaktor som kapitalunderlaget ska multipliceras med höjs genom att det till statslåneräntan vid utgången av november kalenderåret närmast före beskattningsåret läggs 0,75 procentenheter. Det införs även ett golv för beräkningen av skatteunderlaget som innebär att skatteunderlaget får beräknas till lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Den nya bestämmelsen föreslås träda i kraft den 1 januari 2016 (*första punkten*) och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015 (*andra punkten*).

4.2 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

3 kap.

18 §

Ändringen i paragrafens *första stycke* innebär att punkten 7 som reglerar skattskyldighet för schablonintäkt enligt 30 kap. 6 a § tas bort eftersom bestämmelsen i 30 kap. 6 a § avser juridiska personer. Skyldigheten bör i stället regleras i 6 kap. 11 § (se SFS 2009:1060, prop. 2008/09:182, bet. 2009/10:SkU2). De tidigare punkterna 8–14 betecknas härefter 7–13. En följdändring görs i *tredje stycket*.

6 kap.

11 §

Paragrafens *första stycke* kompletteras med en ny punkt 6. Den tidigare punkten 6 betecknas härefter 7.

Den nya punkten 6 reglerar skattskyldigheten för schablonintäkt enligt 30 kap. 6 a §. Se kommentaren till 3 kap. 18 §.

42 kap.

36 §

I paragrafen anges bl.a. hur schablonintäkten för investeringssparkonto ska beräknas. Ändringen i paragrafen innebär att den räntefaktor som kapitalunderlaget ska multipliceras med höjs genom att det till statslåneräntan vid utgången av november närmast före det aktuella kalenderåret läggs 0,75 procentenheter. Det införs även ett golv för beräkningen av

schablonintäkten som innebär att schablonintäkten får beräknas till lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget.

43 kap.

17 a §

Paragrafen, som är ny, uppställer ett nytt villkor för att få investeraravdrag. Av paragrafen framgår att investeraravdrag inte får göras om den skattskyldige eller någon närstående till honom under något av de två beskattningsåren närmast före det år förvärvet sker (förvärvsåret) eller under förvärvsåret fram till tidpunkten för förvärvet direkt eller indirekt innehar eller har innehaft andelar i det företag i vilket andelar har förvärvats eller i ett annat företag inom samma koncern. Med beskattningsår avses den skattskyldiges beskattningsår.

65 kap.

4 §

En följdändring görs i paragrafens *andra stycke* med anledning av ändringen i 3 kap. 18 §.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Den nya bestämmelsen föreslås träda i kraft den 1 januari 2016 (*första punkten*). Bestämmelserna i 6 kap. 11 § och 42 kap. 36 § i den nya lydelsen föreslås tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015 (*andra punkten*). Bestämmelsen i 43 kap. 17 a § föreslås tillämpas första gången på förvärv av andelar som sker efter den 31 december 2015 (*tredje punkten*).